

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2021-10-11

Diarienummer:
ALN-2021-00575

Handläggare:
Bo Engström, Thomas Karlsson

Arbetsskor till vård- och omsorgspersonalen

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

1. **att** uppdra till vård och omsorgsförvaltningen att tillhandahålla arbetsskor till vård och omsorgspersonalen, samt
2. **att** uppdra till vård och omsorgsförvaltningen att inom ramen för genomförandet samråda med berörda personalorganisationer.

Ärendet

I samband med samtal kring utveckling av personalens arbetsvillkor inom äldreomsorgen, har frågan väckts om arbetsskor till vård och omsorgspersonalen. Argumentationen för att tillhandahålla arbetsskor har inte sällan handlat om att bra skor behövs för att förhindra fallolyckor och minska förslitnings och belastningsskador.

Utöver dessa arbetsmiljöskäl framförs även att tillgången till adekvata arbetsskor är en jämställdhetsfråga och att oskäliga skillnader finns mellan kommunens egna verksamheter.

Samma fråga har således, inte minst påskyndat från personalorganisationer, föranlett utredningsarbeten på olika håll i landet, dock med olika slutresultat.

I Stockholm stad utreddes frågan bland annat inom Östermalms stadsdelsnämnd under hösten 2020. I utredningen konstateras bland annat att i Socialstyrelsens föreskrift om basal hygien i vård och omsorg¹, finns inga krav på arbetsskor ur ett hygieniskt perspektiv.

¹ Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg, SOSFS 2015:10.

Vidare att det inom äldreomsorgen inte heller finns behov av regelrätta skyddsskor, som arbetsgivaren är skyldig att tillhandahålla, när arbetsmiljön innebär risk för att den anställda ska skada sina fötter i arbetet t.ex. vid byggnadsarbeten².

Tillhandahållandet av arbetsskor kompliceras ytterligare av de villkor som Skatteverket ställer för att arbetsgivare ska kunna tillhandahålla dem som skattefri förmån³. Skatteverket begär nämligen att arbetskläder (och skor) bland annat ska vara försedda med arbetsgivarens namn eller logotyp så att de märkbart avviker från vanliga plagg. Vidare säger Skatteverket att logotypen således bör ha en sådan placering och vara av en sådan storlek och färgsättning som gör att en besökare tydligt uppfattar märkningen. Detta innebär att vissa klädesplagg normalt inte kan komma i fråga för skattefrihet, till exempel underkläder och skor.

Östermalms stadsdelsnämnd gjorde bedömningen att arbetsskor till medarbetare inom äldreomsorgen skulle komma att omfattas av skatteplikt. Med det gjordes även bedömningen att de juridiska, ekonomiska och praktiska förutsättningarna för det alternativet behövde utredas vidare för att såväl arbetsgivare som medarbetare skulle kunna ta ställning till det.

Mindre komplicerat tycks det ha varit i andra kommuner som exempelvis i Piteå kommun, där kommunfullmäktige beslutat att all vård- och omsorgspersonal inom äldreomsorgen ska få arbetsskor och därtill, utöver de arbetskläder de redan har, även vinterfodrad ytterjacka. På samtliga arbetsskor och plagg finns kommunens logotyp och de tillhandahålls och användes endast på arbetsplatsen. Därigenom menar man även att skor och kläder inte heller utgör någon skattepliktig förmån för de anställda.

Ytterligare finns exempel på kommuner bland annat Örebro och Karlskrona som valt andra lösningar och erbjuder skobidrag (skattepliktigt) till vissa yrkeskategorier exempelvis till personal inom hemtjänsten.

Beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för systemledning i samarbete med Stabstöd KLK – Ekonomi och Stabstöd – HR.

Ekonomiska konsekvenser

Räknat på vård och omsorgsförvaltningen och specifikt erbjudande till personalen inom äldreomsorgen som omfattar totalt ca 3 200 personer skulle kostnaden uppgå till ca 2,3 miljoner kronor exkl. moms per verksamhetsår⁴.

² Arbetsmiljöverkets föreskrifter om användning av personligskyddsutrustning, AFS 2001:3.

³ <https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/324271.html>

⁴ Räknat på genomsnittskostnad för inneskor/sommarskor ca 600 kr exkl. moms respektive uteskor/vinterskor ca 1 000 kr exkl. moms.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 11 oktober 2021

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör